

Rok poté: pietní koncert, minuta ticha, mše za oběti střelby

22.12.2024 - Tereza Kůstková | Univerzita Karlova

21. prosince uplynul rok od tragických událostí na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Akademická obec si památku čtrnácti obětí připomněla hned několika událostmi. Před budovu fakulty na náměstí Jana Palacha zároveň přicházeli po celý den lidé zapálit svíčky, položit květiny a uctít zmařené životy.

Památku obětí střelby nejen na Filozofické fakultě UK, ale i v Klánovicích, uctil v odpoledních hodinách pietní koncert Rok poté, který se konal v akademické farnosti v kostele Nejsvětějšího Salvátora. Autory vzpomínkového projektu jsou doktorandka Ústavu hudební vědy na FF UK Martina Vídenová a hudební skladatel Miroslav Tóth. Pro tuto příležitost složili dvě skladby věnované obětem, jejich rodinám a blízkým. Autoři zároveň touto cestou představili neziskovou organizaci SOFA (Society for all), která pečuje o duševní zdraví dětí a dospívajících. Koncert živě vysílala Česká televize a Český rozhlas a diváci a posluchači mohli během přenosu organizaci finančně podpořit pomocí QR kódu na obrazovce anebo prostřednictvím platformy darujme.cz/sofa. Přenos i hudební vystoupení byly tlumočené do českého znakového jazyka.

Koncertu se vedle pozůstalých, útokem zasažených i těch, kteří vše zažili z bezprostřední blízkosti, zúčastnil i prezident České republiky Petr Pavel, rektorka Univerzity Karlovy Milena Králíčková, děkanka Filozofické fakulty univerzity Karlovy Eva Lehečková nebo profesor Tomáš Halík, farář zdejší farnosti. A právě tyto tři osobnosti z Univerzity Karlovy promluvíly před první skladbou.

Odhodlání, víra, naděje, důvěra v druhé

„Setkáváme se na akci, jež vyvěrá přímo z aktivit studujících, za což mi dovoluji všem, kteří se věnovali její přípravě, poděkovat,“ uvedla na úvod Milena Králíčková, rektorka Univerzity Karlovy, a připomněla, že místo, kde se pietní koncert koná, je od roku 1990 studentským chrámem. „Před 20 lety byl vydán dekret pražského arcibiskupa kardinála Miroslava Vlka, kde je stanoveno, že při kostele Nejsvětějšího Salvátora je farnost určená studujícím, zaměstnancům a zaměstnankyním pražských vysokých škol. Dnes se zde setkáváme po roce od tragické události na Filozofické fakultě naší univerzity. A byť cítíme bolest a vzpomínáme, nemyslíme dnes jen na ztrátu, ale vnímáme i sílu, která v letošním roce z naší akademické obce vzešla,“ pokračovala rektorka.

„Vzdělání či tvůrčí činnost byla pro naše zesnulé kolegyně a kolegy důležitou hodnotou. Věřili v sílu poznání, věřili, že toto poznání pomůže k rozvoji jejich osobností i celé naší společnosti. Jedním ze způsobů, jak uctít jejich památku, je pokračovat v jejich započaté cestě. Nejenom pro sebe, ale i pro ně. Každá přečtená kniha, každá složená zkouška, každý výzkumný projekt nám může připomínat jejich cestu za vzděláním. Abychom se s prožitou tragédií vyrovnali, museli jsme zlo vyvážit stejně silným dobrem. Museli jsme v sobě objevit odhodlání, víru, naději, důvěru v druhé, a také důvěru v naše akademické společenství. Uplynulý rok nás naučil, jak důležité je umět se semknout a společně překonat jakékoliv zlo, problémy či nástrahy. Zároveň ale vím, že každý z nás si musel projít svou vlastní cestu. Proto mi dovoluji vám všem na závěr popřát hlavně hodně sil do všech dalších dní. Přeji vám, ať i nadále umíte hledat a nalézat oporu a naději v čemkoliv, a hlavně jeden v druhém,“ zakončila svá slova.

Duševní zdraví je stěžejní

Děkanka Filozofické fakulty Univerzity Karlovy Eva Lehečková navázala poděkováním za nápad a vytrvalost studujícím hudební vědy Filozofické fakulty a jejich přátelům, díky nimž se koncert uskutečnil. „Dnešní událost je jedním z příběhů tvořivosti a odhodlání, kterých jsme v roce obnovy našeho akademického života na Filozofické fakultě zažili nepočítaně. Proto bych chtěla poděkovat vám všem, kteří jste nás v uplynulém roce všestranně podporovali. Nebrali jsme to jako samozřejmost a vždy jsme si té pomoci velmi vážili.“ Děkanka dále děkovala všem, kteří vyslyšeli její přání vyslovené dříve v letošním roce – osvojit si potřebu podporovat duševní zdraví dětí a mladistvých – a pro toto téma spojili své síly.

„Dovolím si zmínit například vznik Centra resilience na Univerzitě Karlově, úsilí ministerstva školství podpořit fakulty vzdělávající psychology, krásný diář na podporu duševního zdraví našich studujících a zaměstnanců, který jsme vydali tento týden s podporou naší absolventky, ale i benefiční rozměr dnešního koncertu. Věřím, že tyto příklady ukazují, že téma duševního zdraví pro nás všechny nepřestane být stěžejní. Můžeme v něm spolu i v příštím roce vykonat mnoho potřebného a užitečného a můžeme v práci na něm pro sebe nalézat i potřebnou útechu,“ pokračovala. „Dnešní den však nepatří budoucím plánům, ale našemu smutku a vzpomínkám. Ty na nás čekají v tichu našich srdcí a nepatří do mých slov. Za celý rok jsme se ale snad přesvědčili, že když nás tyto pocity přemohou a podlomí se nám z nich kolena, máme vedle sebe vždy někoho, o koho se lze opřít. Za to, že jsme se prožité hrůze postavili empatií a vzájemnou podporou, jsem vám všem vděčná. Pro naši fakultní PF na rok 2025 jsme užili citát z básně Ewalda Murrera: *Oddám se noci, otevřu všechna okna srdce a vpustím dovnitř čerstvý vzduch*. Přeji nám všem mnoho otevřených oken srdce a spoustu čerstvého vzduchu v příštím roce. Děkuji,“ dodala závěrem.

Ti, kteří nás předešli, žijí v naší paměti

„Téměř půl století mé kněžské služby, naslouchání lidským příběhům a ošetřování bezpočtu zranění lidských srdcí mě naučilo účtět k lidské bolesti, k různým tvářím utrpení. Ztráta dětí patří k těm nejbolestnějším,“ obrátil se na úvod své řeči profesor Tomáš Halík k těm z přítomných, kteří před rokem ztratili své nejbližší a nejdražší. „Vy jste zakusili, že projít krajinou smutku, stínem smrti, a pak se vrátit k obvyklému běhu života, je duševně i duchovně velmi náročný úkol, vyžaduje svůj čas i chápatelci bližní.“ Připomněl židovskou tradici, kdy je den prvního výročí smrti časem symbolického ukončení procesu truchlení. „Jednou musíme své drahé propustit, dát jim svobodu odejít. To ovšem neznamená na ně zapomenout. Znamená to vnímat, že jsou přítomni v našich životech jiným způsobem. Ti, kteří nás předešli, žijí v naší paměti. Láska nám dává naději, že smrt nemá a nesmí mít poslední slovo.“ Připomněl fakt, že žijeme v nebezpečném světě s mnoha nepředvídatelnými riziky. Že není v naší lidské moci odstranit zlo ze světa, není ani v moci naší lidské racionality zlo plně pochopit a vysvětlit, i důležitost toho, že musíme být citliví a vnímaví k potřebám a problémům lidí kolem nás, vytvářet v rodinách, v sousedství, školách, na pracovištích klima skutečné blízkosti. „Snažme se vnášet do všech temnot našeho světa, našich srdcí, parsek vánočního světla, naděje. Věřím, že toto by nám chtěli vzkázat ti, na které dnes tady pamatujeme,“ dodal na závěr.

Poté již dostali prostor na pódiu zpěváci a hudebníci. Jako první zazněla skladba *In perpetuum* muzikoložky a skladatelky filmové hudby Martiny Vídenové, ke které napsala text doktorandka Ústavu hudební vědy na FF UK Dominika Moravčíková, poté skladba *Ticho jako hurikán* Miroslava Tótha s textem Fedora Gála. Na koncertu vystoupili Dystopic Requiem Quartet, Pražský komorní sbor nebo sopranistka Lucie Silkenová, dirigentem byl Jan Bubák. Skladby autoři věnovali obětem, jejich rodinám a blízkým. Záznam koncertu si lze poslechnout na stránkách Českého rozhlasu.

Z kostela Nejsvětějšího Salvátora se návštěvníci koncertu odebrali Křižovnickou ulicí na náměstí Jana Palacha. Tam se u památníku před budovou Filozofické fakulty UK konal tichý pietní akt bez projevů. Krátce po 17 hodině uctili všichni přítomní památku zemřelých celostátně vyhlášenou minutou ticha. Poté měli možnost položit na místě květiny a zapálit svíčky. Během vzpomínkového

aktu vystoupil s několika skladbami i Sbor Univerzity Karlovy.

V 18 hodin se v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha na Pražském hradě sloužila mše svatá za oběti střelby. Celebroval ji Zdenek Wasserbauer, pomocný biskup pražský.

<https://cuni.cz/UK-6311.html?locale=cz&news=24298>